

min Mening. Det vilde være uhenftigtsmæssigt her at gjentage alle de Grunde, som jeg ved forskjellige Leiligheder har anført, og det vilde derfor ogsaa have været uhenftigtsmæssigt, om jeg havde villet deeltage i Discussionen af de enkelte Paragrapher, hvoraf dette Lovforslag bestaaer; thi det er Lovens princip, som jeg i Særdeleshed maa yttre mig imod. Jeg skulde aldeles ikke være traadt frem, dersom jeg ikke troede, at man dog vilde finde det upassende, at jeg under den hele Sags Behandling aldeles ikke udtalte mig. Jeg skal næst at henholde mig til mine forhen yttrede Tanker over Sagen, blot fremsætte en eneste Betragtning i Anledning af hvad der er anført om, at man ikke vil betage Nogen sin Eiendomsret, men at man blot vil udflikte den, som for Tiden er deelt mellem flere forskellige Personer. Man paastaar nemlig, at Gieren af en Bondegaard, — det er i Grunden det samme, om han er Godsseier, eller han paa anden Maade er i Besiddelse af Bøndergaarde, som han ikke selv driver, — ikke virkelig selv er Gier, fordi han har den Forpligtelse, at bortfæste den under visse lovbestemte Vilkaar. Men der kan dog ikke være nogen grundet Tvivl om, at han er Gier, kun er hans Eiendom underkastet visse Indskrænkninger; men Gier er han i den Grad, at det aldeles staaer i hans Magt, naar Gaarden er fæstledig, eller dersom Nogen ønsker at kjøbe den, medens et Fæste endnu hviler paa samme, da endog forinden at sælge den til Andre. Han har ogsaa en uindskrænket Ret til at bestemme Indfæstningssummens og de aarlige Afgifters Størrelse, forsaavidt som han kan faae Andre til at gaae ind

derpaa. Men det Forhold, som nu finder Sted, at han er pligtig til at bortfæste Gaardene paa Livstid, det har ifølge vort hele sociale Forhold medført en overordentlig betydelig Fordeel for Bønderne, nemlig den, at ikke let nogen Anden har faaet en saadan Gaard, og at den ordentligviis er gaaet over fra Fader til Søn. Gieren sælger ikke Gaarden til nogen Anden, deels ifølge de Bannstælligheder, der ville være for ham ved at gjøre det, inden den bliver fæstledig, og deels ifølge det moraliske Forhold, som er blevet herskende. Ogsaa det medfører, at Gaardene overdrages for en ringere Sum til Fæsterne, end nogen Anden vilde kunne faae dem for, Noget, som ogsaa i allerførste Grad har vlist sig ved de senere mangfoldige Afhændelser af Bøndergaarde, som have fundet Sted. Naar det er anført, at Forholdene have forandret sig saaledes i den senere Tid, at Bøndestanden ikke for Fremtiden kan vente de Fortrin til Fæstegaardenes Besiddelse, som den hidtil har havt, navnlig derved, at Gaardene have faaet en større Production og derved ere blevne Gjenstand for Folks Ønsker, som ere udenfor Bøndestanden, og derved, at der ikke nu hviler paa disse Bøndergaarde nogen særlig Bærnepligt, siden denne er bleven eens for Alle, saa kan den Betragtning, at Bøndestanden paa Grund heraf ikke for Fremtiden skulde kunne gjøre sig den forrige Forhaabning om at have den Nytte af Loven om Bøndergaardens Bortfæstning paa Livstid, ikke bevise Noget i denne Henseende; alt Dette, grundet netop paa Bøndestandens Fremskridt i den senere Tid, gaaer ud paa, at den nu ikke længere behøver disse Love, som vare givne til dens Fordeel.